

علوم اقتصادیہ و اجتماعیہ

مجموعہ علم

ہر ایک ریجی کوئی نشر اولور

مؤسسی

احمد شعیب ، رفیع انور ، محمد ہارون

مترجمات

امول عمومیہ : کالیف : فاطمہ راجہ — سوسیالزم : حقدہ
تنقیدات : علی کمالی حکومت و خیریت : حقدہ سپنرک
فلسفہ : رضا توفیق — انگریز نفوس : شامی : بدیع
نوری — تجارت : شریکری : م. م. — روسیہ : احمد شعیب —
فرانسہ : اختلال : کیری : احمد شعیب

مدیر و صاحب امتیازی :

محمد ہارون

نسفی : ۱۰ غروش

استانبول

امور ادارہ و تحریر : ملین مطبعہ

۱۳۲۹

فرانسه انقلاب کبیری

حال انقلابی اولان برجهته یکنه حقیقی قوت احتراصات عوامپندانه
وسوء میلانات بشریه در . حکم ونفوذده بوقیل احتراصاتدن استفاد
ایتمک طریقتی بیان فرقه نك آئنده در . و بوحال اکثریا بر حکومت
مشروع یاننده غیر مشروع بر حکومتک تشکل ایتمه سنه منجر اولور .
برنجیسی ضعیف لادجه ایکنجیسی احتراصاتنی بر طرفدن تحریک دیگر
جهتدن ده سوق و اداره ایتمک صورتیه قوتلنهرک نتیجه ده حکومت
مشروع نك یرینه کچر . هر درلو مواد انقلابیه نی حاضرلیهرق انواع
تعرضات و تجاوزاتی مشروع کوسترمک صورتیه افکار عمومیه ده یرلشن
اون سکیزنجی عصر فلسفه نك اوستنده شجره مشروطیت ، حاکمیت ملیه
نشوونما بولمشدی . بونظاریه حرفیاً آلتیره حکومت بر خدمتکاردن باشقه
برشی دکلدرد : چونکه اونی تأسیس ایدن بز . قبل التأسیس و یا بعد التأسیس ده
ینه بز حاکم مطلق قالیورز . ملتله حکومت آراسنده رضاء طرفین ایله
و یا بر طرفک عدم صداقتدن دولایی منفسخ اوله جق هیچ بر مقاوله
موجود دکلدرد . حکومت هر صورتله ملتله تابعدر . ملت صلاحیت حکومتی
تعديل و یا تحدید ایتمک حقنی حائزدر . غیر قابل فراغ اولان مال مشترک
عمومی نی حکومتک آلری آراسنه قویماز عادتاً قراللرک حکم ونفوذی
موقتاً برناظره و یرمه لینه بکزر . حکومت اساساً بونفوذی دائماً سوء

استعماله میالدر. بناءً علیه اونی تحت نظارتده طوتمق، اخطاراتده بولونمق، آزارلامق، منع ایتک وادی الایجاب قوغمق حق ملتکدر. بالخاصه اونک دسایسنی، مانوره لرینی نظردقتدن دور طوتماملی در. مثلاً حکومت آسایش عمومی یی محافظه بهانه سیله بزم المزی، آیاغمزی باغلامق ایستیه جک در. حال بوکه اونک یاپا بیله جیکی بوتون قوانینک فوئنده بر قانون علوی وارددر. ایسته بوقانون علوی حکومتی ملتک حاکمیتنه تجاوزدن منع ایددر. قاپینه ناک ملتیه صورمافسرین خود بخود بر شیئه تشبث ایتمه سی ویاخود حاکمیت ملیه یی تضییق ایله اونی اجرای حکم ونفوذ ایتکدن منع آینه سی ده صلاحیتی خارجنده در. حتی بر مجلس مؤسسان بیله ملتک تصدیق ایتمه دیککی قانونلری موقع تطبیقه قوغمق ایسترسه حاکمیتی غضب ایتش اولور. ملت دوغریدن دوغری به حرکتله مصالح عمومی به دائر اجرای مذاکرات، عقد اجتماع، وکیللرینک افسانلی مراقبه، اجر آتئی قیسیح ایده بیلمه لی در. مجلس میعوثان اوزرینه بعض تکالیف سردیله موجودیتی اظهار، عقل سامیمی ایله اونک خطیئاتی تصحیح، عطالتی مسامحی ذاتیه سیله فعالیتی تزئید ایده رک سفینه دولتک دومنه وضع ید ایتمه لی وشاید نظار کمی یی بر قایانک اوزرینه سوق ایدرسه همان اونی قورتارمغه چالیشمالی در حاصلی مشروطیتک حارس احکامی ونظارک مراقب افعالی ملتدر. ایسته عوام فرقه سنک نظریه سی. اولنر بونظاریه یی ۱۷۸۹ سنه سی تموز وتشرین اول آیلرنده ایلک دفعه موقع تطبیقه قویدیلر. آرتق مجلس مبعوثانده، قلوبلرده، غزته لرده مارا، دانتون، روبسیهر، قامیل ده مولن، لوستالو بونظاریه یی علناً اعلاندن بر دقیقه حالی قالمایورلردی. دیورلردی که حکومت اداره مرکزیه ومحلیه ده دائماً صلاحیتی تجاوز ایدیلور؛ بوده برنوع استبداددر؛ شوخالده اون آلتیجی لویی نک استبدادی ده ویرمکدن نه فائده مزاولدی. بزاحجاب امتیازک آریستوقراسیسی یرینه شیمندی نظارک آریستوقراسیسی

آلتدیز. ناظرلر برچوق احوالده وکالتلری حدودینی تجاوز ایدرله
حاکم مشروعلرینه هیچ اهمیت ویرمورلر. ملت نامنه ملت علیهنه
قرارلر ویرمورلر. شوخالده بزی قانون دائره سنده ئولدورمکه چالیشان
قاینه یی ماده ئولدورمه لی در... « ایشته بونقطه نظر دن هر نوع عصیان بر
شکل مشروعیته اکتساب ایدور. مثلاً روبسپهر کرسی خطابته کویلورلر
اختلالی معذور کوردیکی کبی شاتولری بلاسبب یاقانلرده حیدود دینه من
دیور. فرقه رؤسای قتالی دکل یالکز معذور کورمک بالذات مماشات
عصیان نوازانه ده بولونیورلر. مارا غزته سنده یازیور: « سلامت عمومی
تحت تهله کده اولدینی زمان ملت ید امانته تودیع ایتدیک اقداری
حکومتدن تزع ایدر... آوستریالی قاری یی وانشنه سنی حبس ایدیکز،
بوتون وکلا و بندکاتی طوتکز، ارکان حرب هیأتی توقیف ایدیکز،
سزک ییه جک اکمککز یوق ایکن ولی عهدک ضیافت ویرمکه حق
یوقدر. آرتق بوتون جانلرک کله لری دوشورمک زمانی حلول ایتدی... «
واقعاً براز عقلی باشنده اولانلر ایچین مارا برمفرط، برجنوندن باشقه شی
دکلدر. مع مافیه نظریه نك صوک کلمه سی ده ایشته بودر: آصمق، کسمک،
اقامتگاه سیاسیده، قوای مشروعه ومنتظمه نك فوقده اسمسز، احق
وخائن برقوت قائم اولویور. اوپله برقوت که اداره کیفیه سی مطلق،
مداخله سی ده قانلی در.

هردرلو تجارب عملیه دن محروم بر نظریه جنک بویه بر نظریه یی
حجره اشتغالنده اعمال اتمه سی آ کلاشیلر بر کیفیتدر. چونکه کاغدهر نوع
افکار مجنونایه متحملدر. حیاته ده هیچ تجربه سی اولمایان کیمسه لرک
اختراع ایتدکری فلسفی قوقله لر ایسته نیلن ترکیاته مساعددر. مخزن
ایچنده بر دلینک بویه بر نظریه یی قبول ایله وعظ ایله سی ده آ کلاشیلر.
چونکه اوزاللی خیالات ایله خسته در. عالم حقیقینک خارجنده یاشایور.

لا کن خارجده تطبیقه تشبث ایدینلنجه مسأله نك رنكي دكشير . ايشته مارانك وضعیتی . او ، هر درلو عصیانك محرکی ، هر قتلك مشوقی در . « محب ملت » اسمنده کی غزته سیله بوتون فرانسه نك حاکم حقیقیسی کسلیور .

تکالیفک بارتضیقای آلتده ایکله یین آجوسفیل برخلقک سفسطه جیلاره سوقاق خطیلرندن آلدقلمی درسی آلقیشلا یه رق تطبیقه قیام ایتلمی پاك طبعی در . چونکه اضطرابك صوك درجه سنده هرشی سلاح اوله رق قوللانیلیر ، مظلوم ایچین کندیسنی ظالمدن قورتارمغه یاردیم ایدن هر درلو نظریه آئی در . لا کن رجال دولتك بویله مخرب نظریاته - تخریباتی هر کون تراید ایتمه سنه رغماً - تمایلی آکلا شلماز برکفتدر . حال بوکه بو آدمیر نظریه نك اوچ سنه دنبری انتظام اجتماعی اساساتی ناصیل برربرر یقیدیغی کورمشاردی . بویله برچوق تجربه لر مواجهه سنده آرتیق اوقیل مغالطه منطقیه دن واز کچه جک یرده بالعکس اونك نعم بی نهایتسنی تجیل ایللمی شایان حیرتدر . فرانسه سیول اغراض و محادلات ایچنده اویله بر مذبحه بکزیورکه اوراده هر کس متناوباً قویون و قصاب اولویور . و ایشته وبوصورتله حریت نامنه داهومه لیلره لایق بر استبداد اقامه ایدلمش ، آنکیزیسیون محاکمه مشابه محاکم اختلالیه تأسیس اولونمش و یوزلرله انسان ققارندن متشکل اهرام وجوده کتیرلشددر . و شوراسی ده جالب دقتدرکه بوتون بو آدمیر حبس خانه لرنده اولدیغی کی سیاستگاه اوزرنده ده حقلمینه ، فضیلتلرینه ، انسانیتلرینه ایماندن بر آن خالی قالمامشدر و آن سقوطلرنده ده کندیلرینی برر شهید کی تلقی ایتلمشدر . ایشته بوغریبدر ! بویله برانحراف فکری ، بو درجه فرط غرور شیمدی یه قدر باشقه هیچ بریرده کورلمه مشدی . بو حالت روحیه نی تولید ایچین بی شبهه مستتابع بعض احوال و وقایعك اجتماعی ایجاب آیه مشدر .

اساساً عقل نظری ایله مفرط عزت نفس خسته انسا بلرده عمومی
برمرضدر. بوناك كوكارى هر مملكتك طوپراغنده موجوددر . و هر یرده ده
جمعیت مؤسسه طرفندن تحت تخسیقده در « تن » بوخسته لغه طوتولانله
« جاقوبن » نامی ویریور. جاقوبنلر اوزرلرینه بوتون ثقلیه باصان اختیار
مینای تاریخی نی ییقمق ایستلر. اُسکیدن اولدینی کی بو کون ده طلبه نك فقیر حجره
مساعیدنده فقرانك قولبه لرنده ، مشتری بکله یین اطبا ایله آووقاتلرک بوش
قایینه لری ایچنده بریسولر، دانسونلر ، مارالر ، روبسیه رلر ، سن ژوستلر
رشیم حالده موجوددر .

— مابعدی وار —

احمد شعیب

